

การใช้บริการสุขภาพของประชาชนตามสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2559

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยมหิดล

การใช้บริการสุขภาพของประชาชนตามสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ
HEALTH CARE SERVICES UTILIZATION OF PEOPLE IN RELATION TO UNIVERSAL COVERAGE
IN PHAKDEECHUMPHOL DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE

วนิดา ต้นสกุล 5537547 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: นวรัตน์ สุวรรณพ่อง, พบ.ค.(ประชากรและการพัฒนา), มธุรส ทิพยมงคลกุล,
Ph.D.(EPIDEMIOLOGY)

บทคัดย่อ

โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เพื่อให้ประชาชนไทย เข้าถึงบริการสุขภาพทั่วถึง เท่าเทียม และได้รับบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ แต่จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ายังมี ประชาชนบางส่วนที่อาจไม่ได้รับบริการสุขภาพตามสิทธิของตน การศึกษาครั้งนี้เพื่อประเมินการใช้บริการ สุขภาพ และการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและคุณภาพบริการ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวม ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนครอบครัว จำนวน 359 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Chi-Square

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนรับรู้สิทธิระดับดีในเรื่องรับยาวันโรค ร้อยละ 99.2 รับยาต้านไวรัสเอดส์ ร้อยละ 92.8 และโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย ร้อยละ 92.5 รับรู้สิทธิน้อยในเรื่อง การผ่าตัดต่อกระดูก ร้อยละ 12.0 และสิทธิเปลี่ยนหน่วยบริการ ร้อยละ 18.7 ระดับการรับรู้สิทธิระดับดี ร้อยละ 50.4 คุณภาพบริการที่ดีที่สุด คือ เจ้าหน้าที่อธิบายการปฏิบัติตน ร้อยละ 76.5 เจ้าหน้าที่อธิบายเรื่องโรค ร้อยละ 70.2 การรับรู้คุณภาพบริการ ที่น้อยที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 5.3 ระดับคุณภาพบริการ พบว่าอยู่ในระดับดี ร้อยละ 53.5 ระดับ การใช้บริการสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากร้อยละ 52.4 ภัยด้านพบว่าด้านการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกัน ความคุมโรคใช้บริการระดับปานกลาง ร้อยละ 56.0 ด้านรักษาพยาบาลใช้บริการระดับมาก ร้อยละ 54.6 ปัจจัยที่ มีความสัมพันธ์กับการใช้บริการสุขภาพ ได้แก่ อาชีพ โรคประจำตัว และภาวะสุขภาพเมื่อเทียบกับคนวัยเดียวกัน เครื่องข่ายบริการสุขภาพ ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ หรือสื่อสารข้อมูลเรื่องสิทธิหลักประกันสุขภาพ แก่ ประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ โดยใช้รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนได้ทั่วถึง เน้นการส่งเสริมสุขภาพเพื่อลดการเจ็บป่วย และพัฒนาระบบรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อรังเพื่อลดการเจ็บป่วยที่รุนแรง จะช่วยลดการมาใช้บริการที่เกินความจำเป็น และควรมีการพัฒนาคุณภาพบริการในด้านพฤติกรรมบริการของ เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวก และทั่วถึง

คำสำคัญ : การใช้บริการสุขภาพ / สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า / การรับรู้สิทธิ / คุณภาพบริการ

HEALTH CARE SERVICES UTILIZATION OF PEOPLE IN RELATION TO UNIVERSAL COVERAGE IN PHAKDEECHUMPHOL DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE

WANIDA TANSAKUN 5537547 PPHP/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: NAWARAT SUWANNAPONG, Ph.D. (POPULATION AND DEVELOPMENT), MATHUROS TIPAYAMONGKHOLGUL, Ph.D. (EPIDEMIOLOGY)

ABSTARCT

The Universal Health Care Coverage project has been implemented since 2002 in order that Thai people can access and receive quality health care services universally. However, previous studies showed partial Thais might not receive health care services despite having rights to coverage. This study assessed health care services utilization and perception of people's rights in relation to universal coverage and service quality in Phakdeechumphol district, Chaiyaphum province. Data were collected using surveys to 359 sample household representatives and were analyzed using percentage, mean, and standard deviations. The data association were analyzed using Chi-square statistics.

The research results found that people knew their rights regarding receiving tuberculosis medications (99.2%), receiving anti-HIV medications (92.8%), and treatments for terminal chronic renal failure (92.5%) at a good level. People acknowledged their rights regarding cataract surgery (12%) and rights to change service units (18.7%) were both at a poor level. The level of perceived rights was at a good level (50.4%). People's highest perception of service quality was the explanation of officials in patients' self-treatment at 67.5%. The explanation of officials regarding diseases was at 70.2%. The least perception of service quality regarding facilities was at 53.5%. The service quality was at a good level (53.5%). Overall health care services utilization was found at a high level (52.4%). For each aspect, it was found that health promotion and utilization of disease prevention and control were at a moderate level (56.0%). For the medical treatment aspect, people utilized the services at a high level (54.6%). The factors related to health care service utilization were careers, chronic diseases, and health conditions when compared to people at the same age/generation.

Public relations for health care service network should be planned. Information about universal health coverage service should be communicated to people regularly using diverse platforms of communications to thoroughly give access to the public. This information to the public should emphasize promoting health to reduce illness and developing treatment systems for chronic patients to reduce severe illness, as well as to reduce excessive and unnecessary service utilization. Service quality concerning officials' service behaviors should also be developed so people can access the services conveniently and universally.

KEY WORDS: HEALTH CARE SERVICE UTILIZATION / UNIVERSAL HEALTH CARE COVERAGE / PERCEPTION OF UNIVERSAL COVERAGE / SERVICE QUALITY

80 pages